

Snakk om etikk

Tenke sjæl og mene, måtte stå for det du sa

INGJERD STRØM HANSEN, NTFS ETIKKRÅD

Kanskje NTFs nye § 5-7 kunne vært formulert i samsvar med Trond-Viggos gamle slager. Punktet som står i kapittelet «sannferdighet» lyder som følger:

«Tannlegen bør

§ 5-7 Bidra til opplysning

Etter sine forutsetninger bør tannlegen medvirke til at allmennheten og myndigheter får saklig informasjon om tannhelsefaglige spørsmål. En tannleges uttalelser til offentligheten må ikke virke villedende overfor publikum. Tannlegen bør på forhånd sikre seg adgang til å kontrollere at det som offentliggjøres stemmer med det vedkommende har uttalt.»

Første setning i § 5-7 ble tatt inn i NTFs etiske regler i 2023, og omhandler en mulighet eller rett til saklig å si fra, for eksempel når overordnede bestemmelser er i konflikt med tannhelsefaglige hensyn. Punktet er ikke ment som en plikt, mer som en mulighet.

Uten kunnskap om hva som skjer ute i klinikkene vil både ledere og politikere mangle grunnlag for å ta gode beslutninger for tannhelsen i befolkningen. Å bruke sin stemme til å synliggjøre hvilke tannhelsefaglige utfordringer som finnes ute i klinikk, vil dermed være av det gode for tannlegene, tannhelsen og samfunnet.

Tannlegens lojalitet skal ligge hos pasienten. Jobber du offentlig, må du i tillegg ha lojalitet til arbeidsgiver, samfunnsoppdraget og pasientgruppene som har rettigheter i det offentlige.

Ingen tannlege kan løse alle oppgaver alene.

«Tannhelsefaglige spørsmål» kan være å gi råd om tannpuss, syreskader mv. Det kan imidlertid være vanskelig å skille klart

mellom tannhelsefaglige og tannhelsepolitiske spørsmål.

Tannhelsefaglige vurderinger har også betydning for tannhelsepolitikk:

Eksempler på dette i Den offentlige tannhelsetjenesten kan være: Hva hvis du er bekymret for barns tannhelse, fordi de ikke innkalles ofte nok til tannlege? Hva hvis du ser at tannhelsen til f.eks. pasienter med hjemmesykepleie, gjør at de trenger bedre og tettere oppfølging? Hva hvis tannhelsen til de pasientgruppene med lovbestemte rettigheter blir skadelidende, fordi bemanningen eller finansieringen ikke strekker til? Hva hvis du og dine kolleger opplever at det ikke er mulig å ivareta det tannhelsefaglige behovet til de prioriterte pasientgruppene, samtidig som det innkalles en betydelig andel voksne betalende pasienter?

Etikkreglene § 5-7 må ses i sammenheng med prinsippet om yringsfrihet, som er en grunnlovfestet rettighet. Selv om arbeidstakere har en lojalitetsplikt overfor sin arbeidsgiver, og vanligvis vil ha en plikt til først å varsle om kritikkverdige forhold internt i virksomheten, står også arbeidstakeres yringsfrihet sterkt.

§ 5-7 oppfordrer medlemmene til engasjement for tannhelsens beste. For tiden mangler det ikke områder å engasjere seg i. Blant annet kan nevnes Tannhelseutvalgets NOU.

Endringer og behov for omstillinger skjer kontinuerlig. Uten dette ville verden stoppe opp. Noen ganger ønsker vi endringene velkommen, og andre ganger frykter vi dem. Noen ganger viser det seg at de endringene vi fryktet viste seg å være et gode, mens andre ganger er frykten velbegrunnet. Uansett vil du ved å vise engasjement, ha mulighet til å påvirke beslutninger. Engasjementet kan vises på arbeidsplasser, i fagforeningen eller i politikken. Du kan gi innspill både før en

beslutning tas, men også ved å være med på evalueringer etter omstillinger.

NTFs medlemmer kan naturligvis uttale seg om både tannhelsefaglige og tannhelsepolitiske saker. NTFs tillitsvalgte i lokal- og spesialistforeningene involveres i foreningens arbeid i viktige tannhelsepolitiske saker, bl.a. Tannhelseutvalgets NOU (NTFs vedtekter § 18-4 og 19-3).

Som medlem i Tannlegeforeningen er du forpliktet til å følge de etiske retningslinjene. § 5-7 gjør at du med ryggdekning gjennom ditt medlemskap i NTF kan «*medvirke til at allmennheten og myndigheter får saklig informasjon om tannhelsefaglige spørsmål*».

Husk at ingen andre har helt ditt perspektiv. Du må tenke sjæl.

Smarte verktøy for tannklinikken

Bemanning

Arbeidstid, egenmelding og sykmelding, ferie og avspasering

Utsstysregister

Dekker alle lovkrav og sikrer deg ved eltilsyn

Stoffkartotek

Alle sikkerhetsdatablader oversiktlig organisert og tilgjengelige for alle

 TrinnVis
Drift, HMS og kvalitet